

# Een hele speciale boom uit Sicilië de Etna-brem (*Genista aethnensis*)

Soms kom je in Den Haag bomen tegen, die van een zeldzame soort zijn. Dan kan het ook lastig zijn om te achterhalen om welke soort het gaat. Vaak tref je dergelijke bomen in bepaalde wijken, zoals Moerwijk en Morgenstond. In zo'n situatie is de kans heel groot, dat ze zijn geplant door Simon Doorenbos. Het is jammer dat van dergelijke bomen zelden een inventarisatie is bijgehouden.

Tekst en foto's: Bas Steenks

**D**e heer Doorenbos was een zeer kundige dendroloog, die in de functie van directeur Gemeentelijke Plantsoenendienst van 1927 tot 1957 leiding gaf aan deze dienst. Alleen tijdens de oorlog heeft hij zijn functie tijdelijk neergelegd. Hij was bekend in binnen- en buitenland.

Ruim tien jaar geleden trof ik tijdens een fietstocht door Moerwijk, in de Oudaenstraat hoek Pieter Langendijkstraat, een opvallend boompje met een fijne takstructuur, hele kleine blaadjes en gele bloempjes. Stamdiameter ruim 20 cm en kroonhoogte ca 4 meter. De naam van deze boom was een groot vraagteken, alleen leek hij opvallend veel op een brem. Ook de groenbeheerder en andere ambtenaren met bomenkennis kenden de boom niet. Maar wel was het heel waarschijnlijk, dat deze aanplant door Doorenbos was uitgevoerd. Het bijzondere toeval wilde dat een jaar later, op 25 juni 2011, in het *AD-Haagsche Courant* een artikel stond met de titel: "Brem van de Etna in bloei". En zo werd een vraagteken over een bijzonder boompje opgelost.

## Naar Nederland geïmporteerd

Dit artikel betrof een interview met een oud-opzichter van de Gemeentelijke Plantsoenendienst, de heer Willem Hüner, 89 jaar. Hij had als jonge opzichter van de Plantsoenendienst, kort na de Tweede Wereldoorlog veel samengewerkt met Doorenbos en kon het verhaal over de Etna-brem haarfijn vertellen. Doorenbos was kort na de oorlog op uitnodiging naar Sicilië gegaan voor adviezen over de aanleg van kerkhoven. Hierna werd hij uitgenodigd om de Etna te bezichtigen. Het was toen eind mei en in die tijd stond de boomachtige brem schitterend te bloeien. Deze soort was in Nederland onbekend maar Doorenbos nam zaden mee waarmee hij deze bijzondere boom in Nederland introduceerde. Het opkweekproces werd door Hüner uitgevoerd. Na verloop van een aantal jaren zijn de bremboompjes op verschillende plaatsen in de stad uitgeplant. Zo heeft Wim Hüner vier exemplaren geplant voor de Bethelkerk aan de Händellaan. Ieder voorjaar stonden ze hier prachtig in bloei. Deze kerk is in 2013 opgeheven en omgevormd tot buurthuis *De Amadeus*, dat door vrijwilligers wordt gerund. Helaas







hebben deze vrijwilligers twee jaar geleden drie van deze bomen gerooid. Wim Hüner heeft dit niet meer meegemaakt, want hij is enkele jaren daarvoor overleden.

### Zoektocht naar de Etna-brem

In verschillende wijken zijn de afgelopen jaren nog enkele exemplaren van de *Genista aethnensis* 'gevonden'. Hierbij was het opvallend dat geen van de groenbeheerders op de hoogte was van deze bomen. Ze staan ook niet vermeld in de Haagse Bomen app. Dit gegeven maakt het groen des te interessanter. Wie weet wat we ooit nog tegen komen. Zo staan in de singeltaluds van de Van Alphenlaan ook vier bremboompjes waarvan er één is afgestorven. In overleg met de groenbeheerder zijn hier enkele jaren geleden twee scheef hangende exemplaren van een ondersteuning voorzien. Verder is nog een Etna-brem aangetroffen in een groenstrook langs de Aronskelkweg. Maar deze groenstrook is enkele jaren geleden gedund waarbij helaas ook deze brem is gekapt. Een andere zoektocht vindt plaats als je deze plantensoort wilt determineren in een van de belangrijkste naslagwerken: "Nederlandse Dendrologie" van dr. B.K. Boom. In de uitgave van 1959, de vierde druk, staat deze vermeld, maar heel frappant is, dat hij niet meer staat in de uitgave van 2000, de dertiende druk.

### Toekomst van de *Genista aethnensis*

Op dit moment is bekend dat in heel Den Haag slechts vijf exemplaren staan. Misschien dat er nog enkele worden aangetroffen, maar dit is natuurlijk een heel beperkt aantal. En dat maakt de situatie van deze brem wel kwetsbaar. Het zou mooi zijn als er meer bijkomen. Hier is sprake van een fraai en uniek boompje dat het in Nederland prima doet. De AVN heeft de gemeente voorgesteld om deze brem te gaan vermeerderen, zoals Doorenbos en Hüner in de jaren vijftig hebben gedaan. Mogelijk door stekken of zaaien. Deze optie wordt onderzocht. Het zou een mooi eerbetoon zijn aan Simon Doorenbos en ook aan Willem Hüner ♦

*Drie vindplaatsen van de boom:*

*Linker pagina: Een volwassen Etna-brem in Oudaenstraat in Moerwijk*

*Boven: bloeiende brembomen bij de Bethelkerk aan de Händellaan voordat er drie gekapt zijn*

*Onder: Ondersteuning voor de scheefgezakte boom aan de Van Alphenlaan*

